

Základní škola a Mateřská škola Ohrobec, příspěvková organizace

V Dolích 5, Ohrobec, PSČ 252 45

www.zsohrobec.cz

e-mail: skola@zsohrobec.cz

tel.: [+420 227 023 290](tel:+420227023290)

Dlouhodobá preventivní strategie školy **2020-2025**

ZÁKLADNÍ UDAJE

Jméno školního metodika prevence: PhDr. Simona Žižková

IČ. 08907960

Název organizace: Základní škola a Mateřská škola Ohrobec, příspěvková organizace

Ředitel: Mgr. Petr Pavelka

Adresa školy: V Dolích 5, Ohrobec, 252 45

Zřizovatel: Obec Ohrobec

Úvod

Školní preventivní strategie je dlouhodobým preventivním programem školy. Tato strategie je součástí ŠVP Společně k úspěchu č.j. ZSMSO/135/2023, který vychází z příslušného RVP. Školní preventivní strategie má pomáhat v realizaci efektivní primární prevence na naší škole.

Podstatou primární prevence je ochrana jedince i společnosti před různými formami rizikového chování. Nastupuje tedy ještě ve chvíli, kdy se u jedince rizikové chování nevyskytuje nebo s ním začíná experimentovat. Prevence probíhá výchovnou, vzdělávací a sociální intervencí. Tyto druhy prevence považujeme za základní a velmi důležité, které ve škole věnujeme velkou pozornost. Cílem by neměla být izolace dítěte od prostředí, ve kterém se rizikové chování vyskytuje, ale získání povědomí o chování v interakci s takovýmto prostředím. Během programu primární prevence bude škola formovat postoje, znalosti a dovednosti, jak s rizikovým prostředím zacházet.

Obsah

1. Dokumenty určující realizaci školní prevence	4
2. Charakteristika školy	5
3. Záměr školy a dlouhodobé cíle v oblasti prevence	7
4. Strategie školy	8
5. Okruhy prevence	9
6. Personální zajištění školy.....	10
7. Odborná pracoviště	10
8. Hodnocení	12

1. Dokumenty určující realizaci školní prevence

Školní preventivní strategie je dlouhodobým preventivním programem vycházejícím z platné legislativy, zvláště pak z těchto dokumentů:

- Školní vzdělávací plán školy
- Školní řád
- Vyhláška č. 72/2005 Sb. (ve znění vyhlášky č. 116/2011 Sb.) o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních (Příloha č. 3) + Koncepte poskytování poradenských služeb ve škole, č. j.: 27317/2004 – 24
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších zákonů č. 383/2005 Sb., č. 112/2006 Sb.
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j.: 21 291/2010 – 28
- Metodický pokyn MŠMT k šikanování ve školách, č. j.: MSMT 22294/2013 – 1
- Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při omlouvání nepřítomnosti žáků ve škole a při prevenci a postihu záškoláctví, č. j.: 10 194/2002 – 14
- Informace MPSV k postupu orgánů sociálně-právní ochrany dětí v případech záškoláctví, č. j.: 2014/11306 – 231
- § 7 odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 359/199 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- Informace o spolupráci předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č. j. 25 884/2003 – 24
- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č. j. 14 423/99 – 22
- Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu, vydáno MŠMT, č. j. 11 691/2004 – 24
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018, vydáno MŠMT
- Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018, dokument vlády ČR

2. Charakteristika školy

Základní škola a Mateřská škola Ohrobec byla do školního roku 2021/2022 pouze školou s prvním stupněm. Od školního roku 2022/2023

se postupně realizuje i druhý stupeň. V roce 2025/2026 by měla škola disponovat všemi ročníky základní školy. Základní škola Ohrobec se nachází v klidné části malé obce Ohrobec v těsném sousedství Prahy.

Blízké okolí školy umožňuje výuku některých předmětů venku, dále se před školou konají sportovní dny, vyhlášení soutěží a jiné aktivity podporující spolupráci žáků napříč ročníky.

Velkou výhodou je rodinné prostředí, které je příjemné nejen pro žáky, ale i pro zaměstnance školy. Všichni se znají navzájem, znají i rodinné zázemí a případné negativní jevy jsou rychle odhaleny a řešeny.

Metody prevence

Primární prevence je realizována třídními učiteli, ŠPP a případně externími organizacemi. Prevence je založena na vizi naší školy, na vzájemném vztahu škola-rodíč - žák. Škola se snaží o vzájemnou spolupráci těchto tří složek, protože věří, že je tato prevence nejúčinnější. Pořádá besedy pro žáky s preventivními tématy. Další aktivity jsou podrobněji popsány v preventivním programu školy (PP).

Dále je prevence realizována v jednotlivých předmětech. Nejčastěji v předmětech prvouka, občanská výchova, výchova ke zdraví. Třídní učitelé kladou důraz na pozitivní vztahy ve třídě. Od třetí třídy probíhají ve třídách třídnické hodiny.

V rámci nespecifické prevence škola usiluje o zvyšování sebevědomí a sebeuvědomění žáků, podporu dobrých vztahů, spolupráci a komunikaci, schopnost říci svůj názor, umět podpořit, vyrovnat se se stresovými situacemi a nepodléhat manipulacím.

V rámci specifické prevence škola pracuje cíleně a zaměřuje se na jednotlivé typy rizikového chování. Využívá k tomu interaktivní, prožitkové a sebezkušenostní metody. Aktivity reagují na momentální situace, ty jsou zjišťovány na základě šetření prováděných školou (pozorování, monitoring, sociometrie, dotazníky, diskuse).

Akce školy

Škola klade důraz na aktivity pořádané pro žáky, které podporují dobré vztahy, umožňují seberealizaci a učení se v reálných situacích:

- Školní výlety
- Škola v přírodě a sportovní kurzy
- Kulturní programy (kina, divadla, sport...)
- Tematické dny
- Nabídka kroužků
- Projektové vyučování
- Výtvarné soutěže – dlabání dýní, Ohrobecká kraslice, Ohrobecká vařečka
- Recitační soutěž – Ohrobecký recitál
- Mikuláš – spolupráce s MŠ
- Dětský den – připravují nejstarší ročníky
- Sportovní dny – starší žáci podporují mladší a připravují a zajišťují pro ně sportoviště
- Den se záchrannými složkami
- Jeden svět na školách – 17. listopad

Akce pro žáky i širší rodičovskou veřejnost, které podporují spolupráci rodiny a školy:

- Vánoční jarmark
- Slavnostní zahájení školního roku a loučení se školním rokem
- Zahradní slavnost

Kontaktní místo ve škole a informace

Informace o preventivních aktivitách školy a kontakty na pracovníky ŠPP, jsou umístěny na webových stránkách školy. Informační materiály a odborná literatura je k zapůjčení v ŠPP. Metodická prevence ve spojení s třídními učiteli informuje o preventivních aktivitách školy rodiče. Učitelský sbor je informován na pravidelných poradách a nástěnkou ve sborovně.

Rizikovitost školy z hlediska rizikového chování

Výhodou školy je téměř rodinné prostředí, kde se většina dětí i rodičů mezi sebou zná. Negativní jevy jsou proto velmi rychle odhaleny. Napomáhá nám i přírodní prostředí, do kterého je škola umístěna (les v blízkosti, komunita obce).

Úzce mezi sebou spolupracují pracovníci ŠPP, výchovná poradkyně, metodická prevence a školní psycholožka v jedné osobě, speciální pedagožka a třídní učitelé. Škola se snaží o řešení všech problémů neprodleně a v co největší spolupráci škola – rodič – žák.

Ve škole je zajištěn dozor o přestávkách, který kontroluje i riziková místa školy. Za tato místa jsou považovány zejména toalety a chodba školy. Dozor tedy těmto místům věnuje větší pozornost. Dohledy jsou rozepsány i na jídelnu v době obědů.

V případě nečekaných nebo obtížných situací je vytvořen Bezpečnostní a krizový plán školy a Preventivní program, kde je podrobněji rozepsáno, jak postupovat v jednotlivých případech.

3. Záměr školy a dlouhodobé cíle v oblasti prevence

Naším záměrem je rozvoj kompetencí žáků, sociálních dovedností (umění týmové spolupráce), konstruktivní řešení konfliktu, otevřená a efektivní komunikace, schopnost sebereflexe), pozitivní vnímání sebe sama (poznání svých silných stránek) a rozvoj osobnostních kvalit, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, zodpovědnost, empatie, asertivita).

Dále pak demokratické řízení, efektivní pravidla vzájemného soužití. Učení se respektování lidských práv, individuálních potřeb a odlišností (aktivní naslouchání žákům), zapojení žáků do spoluvytváření pravidel vzájemného soužití ve škole (dohody) a vedení žáka k přijetí osobní zodpovědnosti k daným právům a povinnostem (proaktivní přístup).

Snažíme se o vytváření atmosféry vzájemnosti, důvěry, respektu a bezpečí ve škole, vyznáváme otevřenou komunikaci zaměřenou na vytváření přátelských vztahů.

Je pro nás důležitý přístup k informacím a práce s informacemi. Umění používat různé informační zdroje, kriticky zhodnotit, porovnat informace a vytváření si vlastního názoru, životního postoje, zpracování vlastní zkušenosti, pocitu a poznání základních lidských potřeb (fyzických, psychických, emočních).

Zcela zásadní je pro nás spolupráce celé školy, všech žáků, rodičů, pedagogů (vč. asistentů pedagoga) a vedení školy, důvěra ve vztazích (žák – pedagog – rodič), otevřená komunikace mezi školou a rodiči, spolupráce v rámci pedagogického týmu a propojení školy s dalšími institucemi (odborná pracoviště, organizace působící v oblasti primární prevence apod.)

Dlouhodobé cíle prevence ve škole

- Pracovat na mezilidských vztazích, podporovat vzájemnou kooperaci
- Pěstovat v žácích pocit sounáležitosti k dění ve škole a v obci
- Podporovat u žáků hrdost na školu, její úspěchy (v soutěžích, v přijímání na výběrové školy, zaměření)
- Vést žáky k mimoškolním aktivitám, k aktivnímu trávení volného času
- Rozvíjet osobnost každého žáka
- Učit žáky rozlišovat dobré a špatné
- Podporovat spolupráci mezi spolužáky, mezi třídami, mezi jinými školami
- Vychovávat žáky ke slušnému chování
- Všechny obtíže podchytit hned v začátku
- Vést žáky k toleranci k občanům jiné národnosti
- Podporovat mediální gramotnost u žáků – správné vyhodnocování informací a zdrojů, ověřování

Krátkodobé cíle

viz. Preventivní program školy pro daný školní rok

4. Strategie školy

Vztah pedagog – žák

Pedagog buduje vzájemnou důvěru s žákem pomocí respektujícího přístupu. Pedagog se zajímá o žáka, podněcuje dialog, využívá metody aktivního naslouchání a vyvaruje se komunikačních bloků při řešení konfliktů. Pedagog získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem atd. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.

Skupinová práce

Žáci velkou část vyučování spolupracují, ve dvojicích, ve skupinách. Pedagog věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí týmové práce, řešení konfliktu (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu). Žáci se učí vést diskuzi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku. Jednou z možností je například vedení komunitního kruhu a třídnické hodiny, ve kterém má každý právo diskutovat na základě pravidel diskuse, sdílet své pocity, obavy, radosti, zážitky, podněty k životu třídy, klást otázky.

Projektové vyučování, tematické dny a celoškolní projekty

V rámci projektů se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a aktuálními tématy. Projektové vyučování podporuje intenzivní spolupráci tříd v rámci ročníku. Celoškolní projekt navíc podporuje spolupráci žáků napříč třídami a napříč ročníky. Žáci se navzájem poznávají a dokáží spolupracovat starší s mladšími. Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.

Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitele (např. v rámci tripartitních schůzek). Jsou informováni o svém pokroku i nedostacích. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních. Je podporován jeho individuální talent a zájem. Diferenciace výuky může probíhat prostřednictvím práce ve skupinách podle zaměření žáka. Pomáháme žákovi vybudovat si důvěru v sebe, ve vlastní síly, pozitivní vztah k okolnímu světu.

Komunikace s rodiči, zákonnými zástupci

Pedagogové nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace či tripartitní schůzky a třídní schůzky. Rodiče mají možnost zúčastnit se veřejných školních akcí, setkávat se pravidelně se svými učiteli, poznávat tak prostředí školy a lépe tak chápat potřeby svých dětí ve škole. Škola je otevřeným místem pro setkávání členů rodiny a pedagogů. Škola je otevřena různým formám spolupráce a setkávání s rodiči i celými rodinami.

Pedagogická diagnostika

Pedagog věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje s rodiči a týmem ŠPP, který se zapojí do diagnostického a terapeutického procesu. Případně je využíváno dalších odborných institucí (PPP, SVP, aj.).

5. Okruhy prevence

Okruhy vychází z Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28). Preventivní aktivity jsou podrobněji rozepsány v preventivním programu školy.

- Návykové látky
- Rizikové chování v dopravě
- Poruchy příjmu potravy
- Alkohol
- Syndrom CAN
- Školní šikanování
- Kyberšikana
- Homofobie
- Extremismus a rasismus, xenofobie a extremismus
- Vandalismus
- Záškoláctví
- Krádeže
- Tabák
- Krizové situace spojené s násilím
- Netolismus
- Sebepoškozování
- Nová náboženská hnutí
- Rizikové sexuální chování
- Příslušnost k subkulturám
- Domácí násilí
- Hazardní hraní

6. Personální zajištění školy

Metodička prevence

Na škole působí metodička prevence. Koordinuje společně s vedením školy a ŠPP aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech, setkává se i se žáky, kteří jsou v některých případech ohrožení ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými. Komunikuje s pedagogy a sbírá podněty. Viz. Program poradenských služeb ve škole.

Výchovná poradkyně

Na škole působí výchovná poradkyně, která úzce spolupracuje s ŠPP a s vedením školy na preventivních aktivitách. Její kompetence a vymezení práce viz. Program poradenských služeb ve škole.

Speciální pedagožka

Na škole působí speciální pedagožka, která úzce spolupracuje s ŠPP a s vedením školy na preventivních aktivitách. Její kompetence a vymezení práce viz. Program poradenských služeb ve škole.

Školní psycholožka

Na škole působí školní psycholožka, která úzce spolupracuje s ŠPP a s vedením školy na preventivních aktivitách. Její kompetence a vymezení práce viz. Program poradenských služeb ve škole.

Třídní učitelé

Spolupracují na realizaci preventivních aktivit, monitorují situaci ve třídě. Učitelé se věnují v rámci své výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Oslovují a zapojují do řešení problémů výchovného poradce a metodiky prevence. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace (e-mail, telefon).

Ředitel školy a vedení školy

Sleduje efektivitu prevence rizikového chování u žáků. Sleduje problémy v kontextu celé školy, činí personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Svolává v případě potřeby výchovnou komisi za účasti rodičů, pedagogů, pracovníků orgánů péče o dítě, psychologů. Vytváří vhodné podmínky pro realizaci preventivních aktivit (materiální, personální, časové) a spolupracuje s poradenským týmem.

Ostatní pedagogičtí pracovníci

Ve výuce svých předmětů provádějí primární prevenci. Spolupracují na realizaci preventivních aktivit. Spolupracují při realizaci volnočasových aktivit.

7. Odborná pracoviště

Spolupráce s dalšími subjekty

PPP v Jílovém u Prahy, SPC Dobřichovice, KC Čtyřlístek, MAS Dolnobřežansko, o.p.s. Centrum Břežánek, z.ú.

Důležité kontakty v rámci prevence

Pedagogicko-psychologická poradna Středočeského kraje – Jílové u Prahy

PPPSK – Jílové u Prahy, Šenflukova 220, 254 01 Jílové u Prahy jilove@pppsk.cz tel.: 720 954 275

Středisko výchovné péče Dobřichovice

Pražská 151, 252 29 Dobřichovice, telefon 257 711 387, <http://www.svpd.cz/>, svpd@svpd.cz
ambulance@svpd.cz

OSPOD

Václavská 316/12,120 00, Praha 2, telefon 222 512 026,
Mgr. Andrea Cinklová – 221 982 251 – určena pro Ohrobec

Městská policie OOP Vestec

<http://www.opvestec.cz/>

tel.: 739 156 156

Linka bezpečí: 116 111

Internetová linka bezpečí: www.linkabezpeci.cz

Rodičovská linka: 606 021 021

Modrá linka: 608 902 410

Dětské krizové centrum

Krizové centrum: 777 715 215

Krizové centrum kyberprostoru: 778 510 510

Bílý kruh bezpečí (linka pomoci obětem)

Tel.: 116 006

MŠMT:

prevence@msmt.cz

Webové stránky

bezpečný internet pro děti i rodiče

www.saferinternet.cz

horká linka pro hlášení, která se týká nezákonného a nevhodného obsahu na internetu

www.e-bezpeci.cz

bezpečný internet

www.seznamsebezpecne.cz

webové stránky zaměřené na šikanu:

www.sikana.org

www.minimalizacesikany.cz

8. Hodnocení

Na konci roku 2025 vyhodnotíme dlouhodobou preventivní strategii školy, analyzujeme výskyt řešených situací rizikového chování na škole. Dotazníkově také provedeme měření klimatu školy (rodiče). Po analýze výsledků zjistíme účinnost, popřípadě změníme její nastavení na další období podle aktuálních problémů.

Strategie je také vyhodnocována evaluací Preventivního programu školy, který se aktualizuje každý rok.

Vypracovala: Mgr. Renata Hlavešová

Schválil: Mgr. Petr Pavelka

V Ohrobci dne 1. 9. 2022

